

LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲJŲ TYRIMŲ TARNYBA

Lietuvos Respublikos Seimo
Antikorupcijos komisijai
El. p. vitalijus.gailius@lrs.lt

Į 2017-06-15

Nr. S-2017-6070

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo
ministerijai
El. p. smmin@smm.lt

ANTI-KORUPCINIO VERTINIMO IŠVADA DĖL TEISĖS AKTŲ, REGLAMENTUOJANČIŲ VALSTYBINIŲ AUKŠTŲJŲ MOKYKLŲ TURTO VALDYMĄ, NAUDOJIMĄ IR DISPONAVIMĄ

2017 m. birželio 30 d. Nr. 4-01-4913

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 8 straipsnio 2 dalies nuostatomis ir atsižvelgdami į Lietuvos Respublikos Seimo Antikorupcijos komisijos 2017 m. birželio 15 d. prašymą Nr. S-2017-6070, atlikome Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 27, 29, 86, 87, 88, 89, 90 straipsnių (toliau – Įstatymas), Sprendimo investuoti valstybės ir savivaldybių turtą priėmimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. liepos 4 d. nutarimu Nr. 758 (toliau – Aprašas), Kauno technologijos universiteto lėšų ir nuosavybės teise valdomo turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais tvarkos, patvirtintos Kauno technologijos universiteto tarybos 2013 m. birželio 27 d. nutarimu Nr. V7-T-13 (toliau – KTU turto valdymo tvarka), Vilniaus universiteto lėšų naudojimo ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo tvarkos aprašo, patvirtinto Vilniaus universiteto tarybos 2017 m. balandžio 7 d. nutarimu Nr. T-2017-2-10 (toliau – VU tvarkos aprašas).

Atlikę antikorupcinį vertinimą nustatėme, kad galiojantis teisinis reguliavimas suteikia valstybinių aukštųjų mokyklų rektoriams per plačią diskreciją priimti lėšų ir turto valdymo sprendimus, nenustatyti aiškūs terminai lėšų ir turto valdymo klausimams spręsti, nepakankamai reglamentuota sprendimų dėl lėšų ir turto panaudojimo priėmimo procedūra.

Siekdami teisinio aiškumo ir didesnio valstybinių aukštųjų mokyklų valdymo skaidrumo, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Dėl rektoriui suteiktų įgaliojimų

1.1. Aukštųjų mokyklų patvirtintose tvarkose rektoriams nustatyta per plati diskrecija sudaryti turto sandorius. KTU turto valdymo tvarkos 39 punkte nustatyta, kad rektorius turi gauti tarybos leidimą sudaryti sandorius, kurių vertė per finansinius metus viršija dešimt milijonų litų (2 896 200 Eur); universitetui nuosavybės teise priklausančio dalies ilgalaikio turto, kurio balansinė vertė viršija du milijonus litų (579 240 Eur), perleidimo įkeitimo, taip pat laidavimo ar garantavimo juo sandorius.

Pagal VU tvarkos aprašo 21 punktą <...> ilgalaikis materialusis turtas, kurio balansinė vertė viršija 500 000 (penkis šimtus tūkstančių) eurų, ilgesniam kaip 12 (dvylikos) mėnesių terminui gali būti išnuomojamas rektoriaus sprendimu tarybai pritarus. Pagal VU tvarkos aprašo 58 punktą, jeigu skolinimosi suma per kalendorinius metus neviršija 1 000 000 Eur, sprendimą priima rektorius <...>.

Manome, kad nustatytos sandorių vertės yra per didelės, todėl daugeliu atvejų leidžia rektoriui vienasmeniškai priimti sprendimus, kurie aukštajai mokyklai gali būti finansiškai nenaudingi. Dėl to didelę žalą gali patirti tiek aukštoji mokykla, tiek valstybė. Manome, kad tokie sprendimai turėtų būti priimami tik gavus aukštosios mokyklos tarybos pritarimą, todėl siūlome visoms aukštosioms mokykloms tobulinti turto valdymo tvarkos aprašus ir mažinti sandorių vertes, kuriems nereikalingas tarybos pritarimas.

Šios pastabos taip pat taikytinos VU tvarkos aprašo 30 punktui ir KTU turto valdymo tvarkos 40 punktui.

1.2. VU tvarkos aprašo 66 punkte nustatyta, kad paramos gavėjui pateikus motyvuotą prašymą Universitetas gali teikti paramą. Sprendimą dėl paramos teikimo priima rektorius, jeigu paramos vertė vienam paramos gavėjui per metus neviršija 5 000 (penkių tūkstančių) eurų. Jeigu paramos vertė viršija 5 000 (penkis tūkstančius) eurų, sprendimą dėl paramos teikimo priima rektorius tarybos pritarimu. Iš šio punkto formulotės nėra aišku, kokiais kriterijais remiantis yra teikiama parama, kada ir kokiais tikslais ji gali būti skirta, kokie gali būti paramos nesuteikimo atvejai. Be to, nėra nustatytos maksimalios teikiamos paramos sumos vienam paramos gavėjui. Taip pat manome, kad nustatyta 5 000 eurų teikiamos paramos riba, kai sprendimą vienasmeniškai gali priimti rektorius, yra per didelė, todėl siekdami, kad nebūtų sudaromos sąlygos galimai neskaidriai teikti paramą, siūlome tobulinti VU tvarkos aprašo nuostatas ir mažinti teikiamos paramos ribą.

Anksčiau esame pateikę antikorupcinio pobūdžio pastabų dėl paramos teikimo valstybės valdomose bendrovėse^[1] ir nustatę korupcijos rizikos veiksnių dėl lėšų ir turto valdymo valstybės valdomose bendrovėse^[2]. Manome, kad nustatytos rizikos ir pateiktos pastabos yra taip pat aktualios tobulinant aukštųjų mokyklų turto valdymą ir naudojimą reglamentuojančius teisės aktus.

2. Dėl sprendimų priėmimo procedūrų

Nustatėme, kad aukštųjų mokyklų patvirtinti turto valdymo tvarkos aprašai nepakankamai reglamentuoja priimamų sprendimų procedūras. Nėra nustatyto objektyvaus termino, per kurį taryba gali susipažinti su rektoriaus teikiamais svarstyti klausimais, kuriems būtinas tarybos pritarimas. Taip galimai yra ribojamos aukštosios mokyklos tarybos galimybės detaliam susipažinti su lėšų ir turto panaudojimo tikslais ir motyvais. Dėl to priimant sprendimus galimai nepakanka skaidrumo bei objektyvumo ir tai laikytina korupcijos rizikos veiksniumi.

Turima duomenų, kad Kauno technologijos universiteto tarybai vieno planuojamo sandorio projektas buvo pristatytas likus vos vienai dienai iki sandorio sutarties pasirašymo^[3]. Nors KTU taryba šiam sandoriui pritarė visais balsais, tačiau manytina, kad šis sprendimas galėjo būti priimtas nepakankamai objektyviai įvertinus visas aplinkybes. Siūlome tobulinti tvarkos aprašus ir detalizuoti sprendimų dėl turto valdymo ir naudojimo priėmimo procedūras.

3. Dėl nepakankamo informacijos viešinimo

Nustatėme, kad aukštosios mokyklos nepakankamai viešina informaciją, susijusią su turto valdymu, naudojimu ir disponavimu, arba visai jos neviešina, nors pagal Įstatymo 86 straipsnio 1 dalies 4 punktą valstybinės aukštosios mokyklos, valdydamos, naudodamos joms patikėtą turtą ir juo disponuodamos, turi vadovautis atskaitingumo visuomenei principu^[4]. Nėra viešai skelbiamų aukštųjų mokyklų patvirtintų turto valdymo tvarkos aprašų, trūksta informacijos apie aukštųjų mokyklų lėšų ir turto panaudojimą. Be to, Įstatymo 86–90 straipsniuose nėra nustatyto reikalavimo viešinti visą turimą aukštosios mokyklos turtą. Viešumo stoka laikytina korupcijos rizikos veiksniumi.

4. Dėl Sprendimo investuoti valstybės ir savivaldybių turtą priėmimo tvarkos aprašo

Aprašo 1 punkte nurodyta, kad jo tikslas yra nustatyti sprendimo investuoti valstybės ir savivaldybių turtą priėmimo tvarką. Nustatėme, kad Aprašo nuostatos nėra pakankamos, nes yra aprašomi siūlymai investuoti, bet nenurodomos sprendimo derinimo, priėmimo ir paskelbimo procedūros. Šių teisės akto tikslų ir uždavinių nuostatų neatitikimas laikytinas korupcijos rizikos veiksniumi.

Prašome Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos supažindinti visas valstybines aukštąsias mokyklas su šia antikorupcinio vertinimo išvada ir per du mėnesius nuo antikorupcinio vertinimo išvados gavimo dienos informuoti Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybą, kaip atsižvelgta ar numatoma atsižvelgti į antikorupcinio vertinimo išvados pasiūlymus.

Direktorius
Urbanavičius

Saulius

<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/8493d8f05fe911e7a53b83ca0142260e?positionInSearchResults=8&searchModelUUID=347c5116-baa8-4137-8365-6a93a0061e34>

<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/8493d8f05fe911e7a53b83ca0142260e?positionInSearchResults=8&searchModelUUID=347c5116-baa8-4137-8365-6a93a0061e34>